

27. maj 1936

Poština plačana v gotovini.

Cena 2-50 Din.

DRAMA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1935/36

GOZD

Premijera 2. maja 1936

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK: J. VIDMAR

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 2. maja 1936.

A. N. Ostrovski

(Ob petdesetletnici njegove smrti.)

Čeprav Ostrovski zapadni Evropi, zlasti pa zapadnoevropskemu gledališču ni kdo ve kako znan dramatik, spada vendarle med prve in najboljše ruske dramske pisatelje. V ruski literaturi nosi častni naziv ljudskega ali narodnega dramatika. Tega naziva si ni zaslužil zgolj radi svoje popularnosti, ki jo uživa še danes, tako pri občinstvu, kakor tudi v gledaliških repertoarjih. Ta oznaka je globljega pomena ter izhaja iz vsebine in ideologije njegovih del, poleg tega pa je še literarno zgodovinska oznaka njegovega dela, ki je v takratno rusko dramatiko prinesel nove motive, slike novega okolja, nove ljudi.

Da ni bil Ostrovski zapadni Evropi toliko znan, (kajti šele v letih po vojni ga je začel spoznavati svet izven Rusije), je v mnogem vzrok predsodek pred njegovimi deli, ki so jih mnogi smatrali za toliko domače, ruske, lokalne, da pri izven ruskem gledalcu ne morejo vzbuditi tistega zanimanja, kakor pri ruskem, skratka, ker je v njegovih gledaliških delih mnogo folklornega. Vse to je samo do gotove mere res in ni napaka, temveč odlika njegovih del, ki danes prav tako zanimajo izven ruskega gledalca kakor ruskega.

Do nastopa Ostrovskega zaznamuje ruska literarna zgodovina kot najboljše svoje dramatike Fonvizina, Gribojedova in Gogolja. Dramska dela vseh teh so zavzemala v glavnem motive iz uradniškega ali pa plemiškega sveta, Ostrovski pa je v svojih delih postavil na oder ruski trgovski svet, ki je prihajal naravnost iz ljudstva in je bil v tistih svojih prvih korakih v civilizacijo še močno povezan s preprostim ljudstvom. (Motivno je nadaljeval v okolju, ki ga je nakazal Gogolj v »Ženitvi«.) Ruski trgovec iz dobe Ostrovskega si je v veliki gospodarski borbi z delom propadajočega fevdalističnega sveta začel utirati pot v rusko javno življenje. Ta porarajoči se meščan v modernjšem smislu besede je prihajal naravnost iz ljudstva — in prav ta njegov prvi korak, ko je še na eni strani ves stal v kmečkem, predvsem kulaškem, podeželskem okolju in koreninah, na drugi strani pa je že uspešno začel s pomočjo svojega denarja ofenzivo — vsaj v provinci — zoper fevdalca, ki se mu

je počasi začel umikati, zaenkrat še samo na gospodarskem polju, torej to prvo razvojno stopnjo vstopa ruskega kulaškega trgovca v meščansko civilizacijo, nam v glavnem prikazuje v svojih najboljših delih Ostrovski. Z razvojem kapitalizma, ki je v prvem petdesetletju prejšnjega stoletja začel mogočno prodirati v gospodarsko življenje carske Rusije, ni bilo mogoče več ustavljati dotoka novih ljudi iz ljudstva. Prvi dotok so v tisti dobi tvorili trgovci, neplemiči, v marsičem še neizobraženi ljudje, ki niso znali mnogokrat niti pisati niti brati, svobodnjaki, ki so začeli trgovati zvito in oprezno, prodirali vedno globlje, primitivni, a vedno bolj bogati trgovci, ki so vodili vse knjigovodstvo na pamet, v svoji glavi. Iz njih so se v dveh, treh generacijah posamezniki razvili v veletrgovce, bankirje, tovarnarje, skratka v moderne kapitaliste, ki so v zadnjih tridesetih letih pred padcem ruskega carizma ne več samo vplivali na rusko življenje, temveč so že soodločevali o njegovi usodi in sovladali ruski narod. Na gospodarskem polju so postali skoraj samostojni činitelji, plemstvo se je umaknilo v politiko in armado, a je bilo vedno bolj prisiljeno do kompromisov z denarnimi mogotci. Mnogi junaki iz dramskih del Ostrovskega so slike predhodnikov poznejšega tako mogočnega ruskega meščanstva.

Aleksander Nikolajevič Ostrovski se je rodil 31. marca 1823. leta v hiši zakotnega advokata in pravnega svetovalca trgovcev, ki so prebivali v predelu Moskve, ki nosi ime Zamoskvorečje. Oče je bil najprej državni uradnik, ki pa je pozneje izstopil iz državne službe in se preživljal kot pravni svetovalec že cmenjenih trgovcev, ki so takega pravnega svetovalca in posrednika v poslovanju z državnimi uradniki zelo potrebovali. Tako se je Ostrovski že v mladih letih seznanil s svetom in ljudmi, ki jih je pozneje prikazoval v svojih delih. Po dokončani gimnaziji se je Ostrovski posvetil pravnim študijem na moskovski univerzi, ki jih pa ni dovršil, ker je moral zaradi ostrega spora z nekim profesorjem univerzo zapustiti. 1843. leta je vstopil v sodno službo, ki ga sama po sebi ni zanimala, vendar mu je ponovno dala priliko, da je lahko spoznaval ruski trgovski svet, zlasti takrat, ko je delal na trgovsko-obrtnem sodišču. Prvo svoje dramsko delo je napisal leta 1846. z naslovom: »Družinska slika«, ki jo je objavil v naslednjem letu v nekem moskovskem časopisu. V istem času je že začel komedijo »Bankrot«, kateri je pozneje spremenil naslov v »Svoji k svojim«. V tisku se je pojavila 1850. leta, pred tem pa jo je že bral v raznih krožkih moskovske literarno naobražene družbe. Pri nekem takem čitanju je bil navzoč Gogolj, ki je delo pohvalil. Prav posebno sta se navdušila za delo Ostrovskega kritik Grigorijev in knez Odojevski. Poslednji je postavil novo delo Ostrovskega v isto vrsto ruskih komedij, kakor so bili Fonvizenov »Miljenček«.

»Gorje pametnemu!« Gribojedova in Gogoljev »Revizor«. Priznaja so ga toliko opogumila, da se je v tistem letu samozavestno vrgel na delo za rusko dramatiko. Njegovo dramatsko delo obsega okrog 40 gledaliških iger. To dokazuje, da se je res vrgel z vso silo, z vso ljubeznijo na delo, vsebina in kakovost iger pa priča o njegovem velikem dramatskem talentu in njegovem vestnem stvariteljskem delu.

Kljub velikemu uspehu, ki ga je doživel pri literarni kritiki, pa mu ni bilo usojeno, da bi omenjeno prvo svoje večje dramatsko delo takoj lahko videl na odru. Kot težka, mnogokrat usodna rdeča nit se vleče skozi rusko literarno zgodovino reakcionarna cenzura, ki je kakor Damoklejev meč visela nad mnogimi velikimi ruskimi pisatelji. Sodobnik Ostrovskega, grof Aleksej Tolstoj (1817 — 1875) (avtor trilogije »Smrt Ivana Groznega«, »Car Fjodor Ivanovič«, »Car Boris«) se bridko ironično pritožuje nad cenzuro, od katere je bila seveda najhujša in najbolj ostra gledališka cenzura. Njegovo žaloigro »Smrt Ivana Groznega« je dovolila cenzura z gotovimi črtami samo za uprizoritev v prestolnici, v provinci je niso smeli igrati. Zato je posvetil takratni caristični cenzuri tale odstavek: »Komadi so razdeljeni v več stopenj: nekatere smejo uprizoriti le v prestolnicah, druge v prestolnicah in v provinciah, spet druge samo v provinciah, toda s posebnim gubernatorjevim dovoljenjem. To spominja na paradne uniforme pri vojakih. Mnogim našim najboljšim generalom se je radi njih že zmešalo. Nekateri so od številnega zapenjanja in odpenjanja gumbov postali otročji, dva sta se ustrelila. Bojim se, da se bo gospodom cenzorjem isto pripetilo, začeli bodo hrzati in tekati po vseh štirih... Kaj bi bilo, če bi vse dramatsko pesništvo razdelili v igre, ki jih smejo uprizarjati v gubernijskih mestih, v okrožnih mestih pa ne, nadalje bi morali določiti igre za gubernijsko in črno zemljo, medtem ko bi druge smeli uprizarjati zgolj v krajih s peščeno zemljo, kakor je n. pr. Smolensk. Prav tako bi bilo treba upoštevati pokrajine s premogom.« I. t. d. Tudi Ostrovski je imel večkrat v življenju priliko občutiti pezo caristične cenzure. Konservativni in reakcionarni krogi so mnogokrat odločevali usodo literarnih del in tako se je pripetilo tudi Ostrovskemu, da njegova komedija »Svoji k svojim« ni prišla takoj do uprizoritve. Glavni junak omenjene komedije je namreč skrajno prefrigan trgovec in nekakšen legalni goljuf, ki pri svojem zaslužku in pohlepu po denarju ne pozna nobenih mej. Že s tem se je Ostrovski lahko zameril konservativnim krogom, kaj šele trgovskemu svetu, h kateremu je pripadal junak Podhaljuzin. Razni bogati trgovci so po svojih vplivnih zvezah dosegli, da je bila uprizoritev komedije prepovedana, še več, nekdo je celo denunciral Ostrovskega kot državi nevarnega in nezanesljivega človeka, tako da je prišel pod policijsko nadzorstvo. Bil je prisiljen spremeniti konec svoje komedije. Spremenil ga je na ta

način, da je na koncu poslal na oder policijskega uradnika, ki je goljufivega trgovca aretiral. Nekaj podobnega, kakor je storil Molière v »Tartuffu«. Vendar se Ostrovski ni povsem udal, kajti aretiranemu trgovcu, ki se res ni dosti razlikoval od mnogih moskovskih trgovcev, je pložil na usta besede: »Kaj Sibirija! ... Tudi tam so ljudje!« S tem je hotel pokazati, da trgovce lahko pride povsod do svojega »zaslužka«, kjer so ljudje. Delo je bilo prvič uprizorjeno leta 1861., prva redakcija brez izsiljenega konca z aretacijo pa šele 1881. leta. Prvo svoje delo je videl Ostrovski na odru šele 1853. leta, ko so v Moskvi uprizorili njegovo komedijo »Nikar ne sedi v tuje sani!«. Tej je sledila takoj druga z naslovom »Siromaštvo ni sramota«. Obe igri sta doživeli ogromen uspeh in Ostrovski je postal v Rusiji eden izmed najbolj znanih dramatikov tiste dobe.

Od takrat naprej je Ostrovski vsaj po eno novo delo vsako leto izročil v uprizoritev. 1856. leta je sprejel povabilo velikega kneza Konstantina Nikolajeviča, da pojde v svrhu študija narodnega življenja v kraje ob Volgi tja do Nižjega Novgoroda. To študijsko potovanje je ponovno obogatilo in poglobilo njegovo poznanstvo z ruskim narodnim življenjem in mu dalo pobudo in snov za njegovo umetniško najglobljo in najdovršenejšo tragedijo »Nevihto«, ki smo jo v Ljubljani videli kot opero »Katjo Kabanovo« in v sovjetsko-ruskem filmu »Nevihta«. Kritik Dobroljubov je nazval svet, ki ga je začel Ostrovski kot prvi prikazovati na odru in od koder je črpal svoje glavne junake, »temno carstvo«. Mogoče ne velja ta naziv za nobeno dramo Ostrovskega bolj, kakor za »Nevihto«, ker je v stari, skrajno zakrknjeni, bigotni, konservativni Kabanihi pokazal vso temno stran, vso mračnost temne ljudske duše, ki ne more odpustiti lepi, mladi Katji, ker je imela izvenzakonsko ljubavno razmerje. Skoraj v vsaki njegovi drami nastopa kak tak zakrknjen tip, ki je dobil v ruski literarni zgodovini naziv »samodur«. To je človek, ki je otopel, okostenel, ves zakrknjen in trmoglav in ki nima več smisla za doživetja in trpljenja drugih ljudi, temveč z brutalno, neusmiljeno silo nastopa proti vsemu, kar je zoper navado, kar ne koristi njegovim osebnim namenom in tako dalje. Nekaj strašnega je, ko na koncu »Nevihte« napade skoraj pošastna Kabaniha svojega sina, ker se je pokrižal v spomin nesrečne žene Katje, ki je skočila v Volgo, ker se ni mogla več upirati okolju in ljudem temnega carstva »samodurov«. »Sramuj se! Greh je jokati se zanjo!« pravi v svoji trdosrčnosti.

Na tem mestu ne moremo naštetih vseh njegovih številnih del. Omenjamo samo, da je v poznejših svojih delih zajemal osebe tudi iz uradniškega življenja, napisal je igre iz igralskega sveta, h katerim spada tudi naš »Gozd«, več zgodovinskih iger (»Dimitrij Samozvanec«, »Kozma Minjin« i. t. d.), igre iz plemiškega okolja in na primer igro »Volkovi in ovce«, v kateri nastopajo intelektualci — »kulturni volkovi« iz poreformacijske dobe.

Omeniti moramo tudi pravljичno igro »Sneguročka« (l. 1872.), ki smo jo v Ljubljani slišali predelano v opero.

Kot narodni dramatik je Ostrovski navezal svoje delo na ljudsko ali narodno rusko igro, ki je nastala že v prejšnjih stoletjih. Ta navezanost ni bila z njegove strani naravnost hotena, ampak izhaja iz njegovega dela samega. Šele novejša literarno zgodovinska raziskavanja smatrajo njegove igre kot nadaljevanje številnih ljudskih iger, ki so nastale tekom stoletij med ruskim narodov, prav tako kakor narodne igre. O tem, skoraj edinstvenem pojavu ruske ljudske literature (kajti to so bile posvetne igre), piše celo Dostojevskij v svojem romanu. »Zapiski iz mrtvega doma«, kjer na straneh 163 in 164 (slov. prevod) popisuje dve gledališki predstavi, ki so ju priredili kaznjenci. Na tistem mestu pravi na koncu: »... Pri nas se v oddaljenih mestih in gubernijah v resnici dobe glediški igrokazi, ki bi se zdelo, da jih nihče ne pozna, in niso morda nikjer natisnjeni, ki pa so se pojavili sami od sebe kdove odkod in tvore neizogiben temelj vsakega narodnega gledališča v izvestnem pasu Rusije. Da omenim: rekel sem »narodnega gledišča«. Zelo, zelo dobro bi bilo, če bi se kateri izmed naših raziskovalec poprijel novih in temeljitejših raziskavanj v narodnem gledišču, ki eksistira v resnici in morda niti ni tako neznan. Neverjetno se mi zdi, da bi bilo vse, kar sem videl pri nas, v našem ostrožnem gledišču, izmišljeno od arestantov. Neizogibno je tu dediščina sporočila, ukoreninjene navade in pojmi, ki so že izza davna prihajali od roda na rod. Iskati bi bilo treba pri vojakih, pri fabriških delavcih po fabriških mestih in celo v nekaterih neznanih, revnih mestecih pri meščanih. Ohranili so se tudi po vaseh in po gubernijskih mestih med služinčadjo velikih graščinskih mest. Mislim celo, da so se razplodile mnoge starinske igre ravno po graščinskem služabništvu v prepisih po vsej Rusiji. Prejšnji stari graščaki in moskovski velikaši so imeli lastna gledališča, sestavljena iz podaniških umetnikov. Ravno v teh gledališčih pa je vzkli začetek naše narodne dramatične umetnosti, katere znaki so nedvojbeni...«

Odlike del Ostrovskega so v živem, sočnem ljudskem jeziku, ki je poleg tega dobra odrska govorica, da jo igravec lahko doživlja in govori, nadalje v pristnem prikazovanju ljudske psihe svojih junakov, neprisiljena, skoraj nezavedna etična tendenca, spretno mešanje dramatskih, epskih in liričnih prizorov. Iz vsega pa veje duh resničnega življenja, življenjska resničnost, zaradi katere mirno prištevamo Ostrovskega med velike realiste. Kljub vsem dolžinam in nekaterim danes nezanimivim podrobnostim, ki se jih režije iznebijo s črto, so njegova najboljša dela ostala za današnje občinstvo še vedno močno živa, zanimiva, za gledališke igralce pa nekatere osebe zavidanja vredne vloge. Kljub vsemu, da Ostrovski ni bil v življenju kakšen poseben borec, mu moramo priznati, da je prikazal v svojih delih tudi socialna nasprotja med posameznimi razredi svoje dobe. Ostrovski

veruje v dobrega človeka, čeprav pokaže včasih temno carstvo tako strašno, da bi ga lahko površnji opazovalec obsodil za pesimista. Toda to nikakor ni. Kaj rad svojo misel, lahko bi rekli tendenco, ki pa je povsem etičnega značaja in se ne spušča v politične ali sociološke analize socialnih problemov, položi v usta kakšnega izobčenca, bohema, pijanca; zato so mu očitali, da rad idealizira pijance. Tak dober, etično zaradi svoje čiste notranjosti visoko stoječ človek, je na primer zapit Ljubim Torcev v »Bedni nevesti« ali pa Genadij Nesreča v »Gozdu«. Lahko bi take njegove junake primerjali z Marmeladovim iz »Zločina kazni«, čeprav prihajajo po navadi iz drugega okolja. Pozornost gledalca spretno priklepa nase tudi s tem, da kaj rad menjava resne prizore s komičnimi. Kot ljudski dramatik v najvišjem pomenu te besede je bil vzor vsem tistim, ki so za njim črpali motive iz istega okolja in lahko rečemo, da je bil vzor tudi nekaterim novejšim ruskim dramatikom. Omenimo tukaj samo Škvarkinovo »Tuje dete«. Pri podrobni primerjavi in analizi slikanja značajev in situacij bi lahko našli marsikakšno sorodnost (toda ne odvisnost, ali pa mogoče posnemanje, kajti Škvarkin je samonikel) z Ostrovskim.

Najboljša dela Ostrovskega so še danes v ruskem repertoarju in ravno letošnja sezona ruskih gledališč širom velike Rusije je povečana proslavi petdesetletnice smrti Ostrovskega. Dolga desetletja biti stalno v repertoarju, preživeti s svojim delom velik socialni prevrat, kakor je bila ruska revolucija, prebiti se skozi razne literarne struje zadnjih 30 let, ohraniti se skozi razne eksperimente režiserjev, igralcev, scenografov, to pomeni veliko preizkušnjo njegovega dela.

Ostrovski je tudi dobičkonosen avtor ruskega gledališča. V letih 1853. do 1873. so ruska gledališča kasirala pri uprizoritvah njegovih del 2 milijona rubljev, kar je v resnici ogromna vsota. Če preračunamo, da bi dobil od tega 15% tantijeme, kakor jih predpisuje današnji avtorski zakon, bi prejel mesečno tistih 20 let nekaj nad 1000 rubljev tantijem. To bi bil lep dohodek, če se spomnimo, da je kot mlad uradnik trgovskega sodišča prejel mesečno samo 4 rublje.

Ostrovski tvori s svojimi deli celo epoho v zgodovini ruske dramatike in ruskega gledališča. Njegova dela niso pomembna zgolj za rusko literaturo, temveč so kot visoko umetniške ljudske igre, mogoče sploh prve v svetovni literaturi. Umrli je 2. junija 1868, leta na svojem posestvu Ščelikovo v Kostromski guberniji. Niti leto dni ni minilo, kar je bil imenovan za repertoarnega vodjo Imperatorskih moskovskih teatrov in obenem za načelnika gledališke šole. Slovenska uprizoritev »Gozda« kot prva slovenska uprizoritev Ostrovskega sploh, naj bo skromna proslava 50letnice smrti velikega ljudskega dramatika in obenem uvod za nadaljnje uprizoritve vsaj nekaterih važnejših njegovih del.

Bratko Kreft.

Östrovski: Gozd

(Komediya v petih dejanjih.)

Središče vse igre so: igralec Nesreča in igralec Sreča na eni strani, na drugi pa bogata graščakinja Gurmižska in trgovec Vosmibratov.

Igralec Genadij Nesreča je v tej komediji zastopnik nesrečnega, dobrega človeka, izobčenca iz plemiške družbe, ki ga je srce gnalo v igralski poklic, ki mu pa ni prinesel ne udobnega življenja ne kdove kakšne slave. Pijanec je, potepa se iz kraja v kraj, skoraj večno brezposeln in večno nesrečen traged, ki je zamenjal svoj frak za Hamletov kostum, čeprav ne bo bržkone nikoli igral Hamleta, saj je le provincialen igralec brez stalnega angažmaja. »Na jugu sem prišel na psa,« pripoveduje v II. dejanju, toda ponosen je kljub vsemu, kajti ponos je njegova čast. To ga sacer niti najmanj ne ovira, da ne bi tiraniziral svojega tovariša Arkadijo Srečo, ki je prišel iz ljubimca na komika in na koncu na suflerja. Poleg ljubezni do svobode občutita še veliko hrepenenje, da bi imela svojo lastno gledališko družino. Samo igralke jima manjka in v IV. dejanju zasanja vinjeni Genadij o revni Aksjuši, da bo njuna igralka, ker je tako lepo doživljala svojo tragedijo. Kakor Ofelija mu je, kakor kraljica — skratka velika dramska igralka. (Pri tem kaj hitro pozabi, da Aksjuša ni igrala.)

Graščakinja Gurmižska in trgovec Vosmibratov pa sta povsem drugega kova človeka. Gurmižska je tartuffovska licemerka, zapravljalnica, ženski »samodur« v tej komediji, ki goljufa nečaka Genadija in ne privošči nečakinji Aksjuši ne ženina ne denarja. V hišo je vzela faliranega gimnazijca — pod krinko, da dela dobro delo, a je začela koketirati z njim. Pred javnostjo ga prikazuje kot bodočega ženina Aksjuše, v resnici pa že z Relito kuje, kako bi ga zavedla v ljubezen in v zakon. Njena starost in njegova mladost — to je postranskega pomena, samo da lahko naprej uživa življenje. Gozd za gozdom prodaja, denar pa zapravlja s svojimi ljubčki. Kakšen bo njen konec? Na koncu bo vse njeno posestvo pokupil pohlepni, skopi trgovec Vosmibratov, kulaška prostaška duša, ki trži za svojega sina in za Aksjušo, kakor trži za gozd. Svoje otroke pretapa, veruje in moli k bogu, pri trgovini goljufa, kolikor se da, kajti brez goljufije, brez prevare ni dobička. Njegovo srce se niti v zadnjem dejanju noče omeščati, kajti ta »samodur« prav tako nima srca, kakor ga nima Kabaniha v »Nevihiti« in kakor ga nima Gurmižska. Kdo ve koliko duš se je pogubilo v »temnem carstvu«, ker se niso srečala z Genadiji, ki bi jim podarili tisoč rubljev, s katerimi bi si lahko odkupili srečo? In če pomislimo dalje: kako bosta živela Peter in Aksjuša pod očetovo streho? Okostenela bosta in bosta postala počasi prav taka, kakor je

oče... Ali je potem kaj čudnega, če pravi Ostrovski, da je vse to življenje — en sam ogromen gozd, ki se razprostira po vsej Rusiji in ki zakriva v svoji temi, v svojih sencah nešteto temnih strani človeškega (ne samo ruskega) življenja? V takem gozdu »temnega carstva« ni prostora za človeka z dušo in srcem, kakor sta Genadij in Arksjuša, zlasti pa ne za Genadija, ki si je kljub vsem svojim grehom in prestopkom, kljub pijančevanju in zapravljanju ohranil čisto dušo... Od časa do časa vidi to strašno življenje v gozdu in takrat je dober in se zgrozi... »... Zakaj sva sploh prišla, kakosva prišla v ta gozd, v ta vlažni borov gozd? Čemu sva splašila sove in čuke? Kaj bi jih motila? Naj žive, kakor se jim poljubi. Tu je vse v redu, kakor pač v gozdu mora biti. Starke se može z gimnazisti, dekleta pa se vtapljajo, ker jim ni obstanka pri svojcih! Pravi gozd, bratec!« In tako dalje, dokler jim na koncu ne deklamira še govora iz Schillerjevih »Razbojnikov«. Pajti Genadij je igralec in njegovo veliko hrepenenje je postati velik, slaven ruski traged. In zdaj ta trenutek je v sveti jezi, ta trenutek ima igralsko inspiracijo, zakaj ne bi zaigral prizora iz »Razbojnikov«, saj mu pride idejno ko za nalašč?! To ni samo poza, čeprav je Genadij patetičen junak, kakor je patetičen Marmeladov iz »Zločina in kazni« v kletni krčmi, ko govori o človečanstvu v ljubezni, toda njegovo čuvstvo, ki se skriva globoko za zanosnimi besedami, je pošteno, pristno in čisto.

In na koncu gresta spet svojo pot. Mogoče bosta kje obležala pijana v cestnem jarku, mogoče bosta zmrznila sredi hude zime kot brezdomca in Genadijev glas bo ostal samo glas vpijočega, dobrodušnega nesrečnega človeka, ki je hotel postati velik igralec, a mu je spodrsnilo. Veliko, lepo dejanje je storil, ko je odstopil tisoč rubljev, da je pomagal Aksjuši in Petru — toda kaj pomaga vse to? Denar je pograbil samogoltni Vosmibratov in kaj se bo spremenilo po odhodu Genadija in Arkaše? Nič. Temno carstvo bo ostalo...

In zato se kljub vsem veselim, poskočnim prizorom »Gozd« ne konča tako veselo, kakor se zdi gledalcu na zunaj. Človeku da misliti... Prav tako kakor Čehovljeve komedije, ki so v resnici tihe drame... Ali ni trgovec Lopahin, ki kupi graščino v »Črešnjem vrtu« samo nekoliko bolj civiliziran Vosmibratov?... In tako dalje. Tako gre razvoj ruskega življenja od stopnje do stopnje skozi rusko literaturo, ki je en sam umetniški odraz resničnega ruskega življenja...

Bratko Kreft.

Lastnik in izdajatelj: Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani. Predstavniki: Oton Župančič. Urednik: Josip Vidmar. Za upravo: Karel Mahkota. Tiskarna Makso Hrovatin. Vsi v Ljubljani.

KOLINSKA CIKORIJA

je naš

pravi

d o m a č i
i z d e l e k

Kje kupim najboljše in najcenejše moške in deške obleke domačega izdelka?
Pri tvrdki

OLUP JOSIP, Ljubljana **STARI TRG 2**

Velika zaloga sukna, kamgarnov iz priznanih tuzemskih in inozemskih tovarn. Obleke se izvršujejo tudi po naročilu in konkurenčnih cenah.
Velika zaloga moškega perila iz lastne tovarne Triglav

TELEFON 35-61

Smučarsko opremo

po najnižjih cenah in v kvalitetnem blagu Vas postreže

KOLB & PREDALIČ
Kongresni trg 4

GOZD

Komedija v petih dejanjih. Spisal A. N. Ostrovski, prevedel dr. Borštnik.

Scenograf: inž. Franc.

Režiser: Bratko Kreft.

Gurmižska	Nablocka
Aksjuša, njena sorodnica	M. Danilova
Milonov, plemič	Plut
Bodajev, bivši kavalerist	Bratina
Trgovec Vosmibratov	Potokar
Peter, njegov sin	Sancin
Bulanov, faliran gimnazist	Drenovec
Genadij Nesreča, tragedijopopotnika {	Cesar
Arhadij Sreča, komik {	Daneš
Ulita, ključarica	P. Juvanova
Karp, lakaj	Pianecki
Terjonka	* * *

Blagajna se odpre ob pol 20.

Začetek ob 20.

Konec ob pol 23.

Parter: Sedeži I. vrste	Din 28—
„ II. - III. vrste	26—
„ IV. - VI. „	24—
„ VII. - IX. „	22—
„ X. - XI. „	20—
„ XII. - XIII. „	18—

Lože v parterju (vredn.)	Din 100—
„ v I. redu (vredn.)	100—
„ balkonake (vredn.)	70—
I. odatni ložni sedelja (vredn.)	20—
„ II. „ (vredn.)	20—
„ III. „ (vredn.)	15—

Balkon: Sedeži I. vrste	Din 20—
„ II. „	16—
Galerija: „ I. „	14—
„ II. „	12—
„ III. „	10—
Galerijsko stojišče	2 50
Dijaško stojišče	5.—

VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagajni in v splošnem gledališču od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure. Predpisana taksa za penzije je vračunana v cenah.

D

Predno si nabavite radio aparat si oglejte
zalogo

PHILIPS

RADIO

aparator, pri zastopstvu

H. SUTTNER

Ljubljana, Aleksandrova 6

TELEFON ŠTEV. 34-70

Ugodni plačilni pogoji
Predvajanje brezobvezno in brezplačno
Prodaja na obroke

PHILIPS

NAJVEČJA
RADIOINDUSTRIJA SVETA

